

TV-DOKUMENTTI

POLIISI KUMOSI 104 SALALIITTOVÄITETTÄ

The Diana Investigations, Discovery 2022.

MISSÄ olit 25 vuotta sitten, kun kuulit Dianan kuolleen? Minä olin Liperissä appiukon mökillä naulaamassa saunan pukuhuoneen lattiaa. Uutinen oli niin järäisytävä, että sen kuulemispaik-

ka ja -hetki jäi todellakin mieleen.

Walesin prisessa Diana kuoli Pariisissa 31. elokuuta 1997 vammoihin, jotka oli saanut aiemmin samana yönä Pont de l'Alman tunnelissa sattuneessa auto-onnettomuudessa. Dianan kumppani Dodi Al-Fayed ja heidän kuljettajansa Henri Paul löydettiin kuolleina autosta. Dianan henkivartija Trevor Reese-Jones loukkaantui vakavasti, ja oli ainoa, joka selviytyi onnettomuudesta.

Uutinen oli niin järäisytävä, että ihmiset alkoivat etsiä syyllisiä ja selitystä tragediaan välittömästi. Onnettomuudesta syytettiin paparazz-kuvaajia, jotka olivat ajaneet takaa Mersua, jossa Diana oli kyydissä. Myös autoa ylinopeudella ajanutta Henri Paulia syytettiin. Ja hotelli Ritzia, koska se oli päästännyt apulaisturvapäällikkönsä humalassa auton rattiin. Surun murtama Dodin isä Mohammed Al-Fayed eritoten vaati syyllisten päitä vadille. Hän väitti, että hänen poikansa ja Diana oli murhattu.

Dianan kuolema synnytti valtavan määrän salaliittoteorioita. Neliosaisessa dokumenttisarjassa haastatellut toimittajat myöntävät epäsuorasti, että koska salaliitot myyvät, niitä keksittiin kuin liukuhihnalta. Ranskan poliisiin haasteena oli erotella faktat fiktiosta. ”Tässä ammatissa on epäiltävä. Epäilemme kaikkea”, Brigade Criminellen johtaja kommentoi tutkintaa.

Ranskan viranomaiset tutkivat onnettomuutta parin vuoden ajan. Yli tuhatta ihmistä kuultiin. Ranskassa tutkimukset ovat salaisia, josta seurasi se, että lehdistä julkaistiin aiheesta joka päivä yhä lisää valheellisia juttuja. Tutkimuksen lopputulos oli kuitenkin selkeä: kyseessä oli liikenneonnettomuus, jonka aiheutti ylinopeutta ajanut rattijuoppo Henri Paul. Muita syyllisiä ei ole.

Tämä ei ihmisille kelvannut. Julkisen paineen koko ajan kasvaessa Englannin poliisi aloitti onnettomuuden tutkinnan kuusi vuotta tapahtuneen jälkeen. Erilaisia salaliittoväitteitä oli 104. Poliisi päätti tutkia niistä joka ikisen.

Mohammed Al-Fayed mm. väitti, että Diana olisi ollut raskaana ja kihloissa Dodin kanssa, että pari olisi ollut

menossa naimisiin. Pariskunta piti tappaa, koska ei voinut tulla kysymykseenkään, että kruununperijöillä Harrylla ja Williamilla olisi ollut muslimi isäpuoli. Hän oli vakuutunut, että Diana ja Dodi kuolivat Britannian Salaisen palvelun järjestämän salaliiton seurauksena. Iskun olivat tilanneet kuninkaalliset, mm. prinssit Charles ja Philip. Al Fayed ei luottanut poliisiin, joten hän oli käynnistänyt oman tutkintansa kolarista.

Salaliittoteorioiden mukaan onnettomuusauton jarruja oli sabotoitu, auto otettiin haltuun kauko-ohjauksella, kuski sokaistiin tarkoituksella tunnelin suulla, onnettomuuden aiheutti valkoinen Fiat Uno, joka kiilasi Mersun kylkeen... Mirror-lehden kyselyn mukaan noin 90 prosenttia ihmisistä uskoi jossakin vaiheessa johonkin salaliittoteoriaan.

Britannian poliisin tutkimus kesti kolme vuotta. Joulukuussa 2006 kaikki 104 syytettä oli tutkittu. Prinssi Charlesia oli kuulusteltu. Jopa MI6:n arkistoja oli päästy tutkimaan vapaasti. Raportin mukaan Diana ei ollut raskaana, kihloissa eikä menossa naimisiin. Onnettomuutta ei aiheuttanut Fiat Uno, vaan Mersu, joka törmäsi siihen ohitustilanteessa. Mitään salaliittoon viittaavaa ei löytenyt. Kyseessä oli traaginen onnettomuus.

Tämäkin tapaus osoittaa, että salaliittoteoriat eivät ole lainkaan harmittomia, vaan armotonta saastaa. Brigade Criminelin ranskalaistutkinta kesti pari vuotta, ja mukana oli yli sata eliittiyksikön poliisia. Kyseessä oli maailman kallein poliisitutkinta. Brittitutkinta kesti neljä vuotta ja maksoi 16 miljoonaa dollaria. Sen lisäksi brittiraportista käytiin oikeudenistuntoja, joissa raportti todettiin totuudenmukaiseksi. Aikaa, rahaa ja resursseja kului käytännössä turhaan.

Myös salaliittoteorioiden tuoma inhimillinen kärsimys oli kohtuuttoman raskas. Mohammed Al-Fayed esitti vuosikausia ilman minkäänlaisia todisteita järjestömiä syytöksiä sellaisia ihmisiä kohtaan, joille Diana oli tärkeä. Samaan aikaan, kun nuoret pojat Harry ja William surivat äitiään, ihmiset vihjailivat, että heidän isänsä ja isoisänsä olivat vastuussa hänen kuolemastaan.

Poliisi hoiti tehtävänsä puolueettomasti. He olivat ennakkoluulottomia, pitivät mielensä avoimina ja seurasivat todisteita.

”Kyseenalaistakaa raportista kaikki mitä haluatte, mutta tehkää se todisteiden ja faktojen valossa”, sanoo dokumentissa poliisin tutkija David Douglas. ”Älkää kyseenalaistako raporttia viimeviikkoisen otsikon perusteella, saati sen perusteella, mitä Mabel-täti sanoi kuullessaan edellisellä viikolla.”